

Riksarkivets föreskrifter om tekniska krav för ritfilm och reprografisk film;

RA-FS 1992: 10

Utkom från trycket
den 28 december 1992

beslutade den 2 december 1992.

Med stöd av 2 § arkivförordningen (1991: 446) beslutar Riksarkivet efter samråd med Krigsarkivet följande föreskrifter om tekniska krav.

Inledning

Dessa föreskrifter specificerar tekniska krav för ritfilmer och reprografiska filmer som skall användas vid framställning av beständiga handlingar. Avsikten är att handlingar skall kunna framställas på ett sådant sätt att de har förutsättning att förbli i stort sett oförändrade vad avser egenskaper som påverkar läsligheten och möjligheten att kopiera eller konvertera till annat medium eller annan typ av databärare, t. ex. genom mikrofilmning.

Föreskrifterna är avsedda för bedömning av beständigheten hos handlingar som förvaras i arkivlokaler och andra skyddade omgivningar under lång tid. De är inte tillämpliga på handlingar som förvaras under skadliga förhållanden såsom hög luftfuktighet, som kan främja mikrobiologiska angrepp, hög temperatur, strålning (t. ex. ljus), höga halter av luftföroreningar eller vatten. Eftersom handlingar kan komma att förvaras i oskyddad omgivning innan de överförs till arkivlokaler o. d., är emellertid beständigheten mot vatten och ljus av betydelse.

Kravspecifikationer med samma innehåll har tidigare utfärdats av Statens Provningsanstalt med stöd av skrivmaterielkungörelsen (1964: 504) för användning i samband med godkännande av produkter.

Särskilda regler om framställning och användning av ritfilm och reprografisk film finns i Riksarkivets föreskrifter och allmänna råd (RA-FS 1986: 3) angående framställning och hantering av kartor och ritningar som skall bevaras.

Definitioner

I dessa föreskrifter avses med

beständighet	förmåga att motstå åldring, dvs. inverkan av omgivningsfaktorer,
framkallning	behandling av exponerat fotografiskt material med kemikalier som gör den latent bilden synlig,

reprografisk film fotografisk film som kan vara belagd med rityta,
ritfilm film för ritad och skriven information med an-
 tingen kemiskt eller mekaniskt framställda rit-
 ytor på ena eller bägge sidorna.

Omfattning

1 § Dessa föreskrifter specificerar tekniska krav för ritfilm och reprografisk film som skall användas för framställning av beständiga handlingar. De är avsedda för film med polyester (polyetylentereftalat) som basmaterial. Reprografisk film skall vara av silvertyp och framkallas genom en process som innefattar framkallning, fixering och en avslutande sköljning.

Ritfilmer skall uppfylla kraven i 3–13 §§ och reprografisk film försedd med ritskikt skall uppfylla kraven i 3–11 och 13–16 §§. Reprografisk film skall exponeras och framkallas i enlighet med 3–5 §§ RA-FS 1992: 11.

Föreskrifter för tusch, radermedel, kopiatorer och skrivare för framställning av skrift på ritfilm och reprografisk film specificeras i RA-FS 1992: 12.

Bindande referenser

2 § Följande regler och standarder innehåller krav som, genom referenser i texten, även utgör krav i dessa föreskrifter. Vid tiden för utgivningen av föreskrifterna gällde de utgåvor som anges.

ISO 554: 1976	Standard atmospheres for conditioning and/or testing – Specifications
ISO 5-2: 1985	Photography – Density measurements – Part 2: Geometric conditions for transmission density
ISO 5-3: 1984	Photography – Density measurements – Part 3: Spectral conditions
SS-EN 45 011: 1989	Certifieringsorgan – Allmänna krav vid certifiering av produkter
RA-FS 1992: 11	Riksarkivets föreskrifter om provningsmetoder vid utvärdering av ritfilm och reprografisk film
RA-FS 1992: 12	Riksarkivets föreskrifter om tekniska krav för tusch, skrivare och kopiatorer för framställning av skrift på ritfilm och reprografisk film

Tekniska krav

3 § Defekter eller förändringar som är av betydelse för den avsedda användningen av filmen får inte uppstå vid förvaring vid 23 °C och 50 % relativ luftfuktighet (RH) respektive 70 °C och 50 % RH i enlighet med 7 § RA-FS 1992: 11. Granskning skall utföras enligt 8 § RA-FS 1992: 11.

4 § Efter behandling med vatten enligt 13 § RA-FS 1992: 11, skall filmen vara oförändrad och fri från defekter som är av betydelse för den avsedda

användningen av filmen. Granskning skall utföras enligt 8 § RA-FS 1992:11.

Prov behandlade med vatten skall också uppfylla kraven i 6 §.

5 § Efter behandling med rengöringsmedel enligt 14 § RA-FS 1992:11, skall film, förvarad vid 23 °C och 50 % RH respektive 70 °C och 50 % RH enligt 7 § RA-FS 1992:11, vara fri från defekter och förändringar som är av betydelse för den avsedda användningen av filmen. Granskning skall utföras enligt 8 § RA-FS 1992:11.

Sådana prov skall också uppfylla kraven i 6 och 7 §§.

6 § Inga defekter i vidhäftningen får uppstå vid provning av vidhäftningen mellan filmens skikt enligt 9 § RA-FS 1992:11. Kravet gäller för film som förvarats vid 23 °C och 50 % RH respektive 70 °C och 50 % RH enligt 7 § RA-FS 1992:11.

Prov som först rengjorts enligt 5 § skall uppfylla ovanstående krav.

Prov som behandlats enligt 4 § och förvarats vid 23 °C och 50 % RH skall också uppfylla kravet.

7 § Prov som förvarats sammanlagda i kontakt med varandra under belastning enligt 10 § RA-FS 1992:11 skall inte häfta samman och får inte uppvisa skador på skikten.

Prov som rengjorts enligt 5 § skall också uppfylla detta krav.

8 § Dragstyrkan skall vara minst 7,0 kN/m. Bestämning skall utföras enligt 11 § RA-FS 1992:11.

Prov som förvarats vid 100 °C och 50 % RH enligt 6 § RA-FS 1992:11, skall ha minst 75 % av styrkan hos prov som förvarats vid 23 °C och 50 % RH.

9 § Töjningen vid brott skall vara minst 80 % vid bestämning enligt 11 § RA-FS 1992:11.

Prov som förvarats vid 100 °C och 50 % RH enligt 6 § RA-FS 1992:11, skall ha minst 70 % av töjningen hos prov som förvarats vid 23 °C och 50 % RH.

10 § Viktalet hos film förvarad vid 23 °C och 50 % RH skall vara minst 10000 vid provning enligt 12 § RA-FS 1992:11.

11 § Den hygroskopiska expansionskoefficienten skall vara högst 0,020 mm/m för varje % ändring av relativa luftfuktigheten. Provning skall utföras enligt 15 § RA-FS 1992:11.

12 § Ändringen i visuell optisk täthet i transmission, mätt enligt ISO 5, hos ritfilm skall vara högst 0,10 vid förvaring vid 70 °C och 50 % RH i enlighet med 7 § RA-FS 1992:11.

13 § Ritfilm och reprografisk film skall även i övrigt vara lämplig för framställning av beständiga handlingar.

Speciella krav för reprografisk film

14 § Reprografisk film använd vid provningen skall vara fri från rester av framkallningskemikalier. Kontroll skall utföras enligt 5 § RA-FS 1992: 11.

15 § Ändringen i visuell optisk täthet i transmission, mätt enligt ISO 5 hos bas + slöja, skall vara högst 0,10 vid förvaring vid 70 °C och 50% RH enligt 7 § RA-FS 1992: 11.

Nedgången i optisk täthet hos bild med optisk täthet 1,0–1,2 skall, efter korrigering för ändring i täthet hos bas + slöja, vara högst 0,10.

16 § Bildens beständighet mot ljus skall vara tillfredsställande efter belysning enligt 16 § RA-FS 1992: 11. Bedömning skall ske enligt 8 § RA-FS 1992: 11.

Provningsrapport

17 § Provningslaboratoriet skall i sin rapport ange följande:

- a) noggrann identifiering av det provade materialet,
- b) datum och plats för provningen,
- c) beskrivning av framkallningskemikalier och framkallningsprocess i tillämpliga fall,
- d) antal provföremål använda vid provningen,
- e) erhållna provningsresultat vid provning enligt dessa föreskrifter,
- f) iakttagelser av annan typ som kan ha betydelse för beständigheten hos handlingar,
- g) avvikelser från dessa föreskrifter och andra omständigheter som kan ha påverkat resultaten,
- h) ett uttalande om materialet uppfyller eller inte uppfyller kraven i dessa föreskrifter; i det sistnämnda fallet skall skälet specificeras.

Temporärt certifikat

18 § Temporärt certifikat kan lämnas för material som uppfyller följande krav:

Ritfilm skall uppfylla kraven i 3–13 §§ med undantag av det som gäller efter förvaring vid 70 °C och 50% RH, samt kraven på vidhäftning i 6 § efter förvaring vid 100 °C och 50% RH under 12 dygn.

Reprografisk film skall uppfylla kraven i 3–11 och 13 §§ med undantag av det som gäller efter förvaring vid 70 °C och 50% RH, samt kraven på vidhäftning i 6 § efter förvaring vid 100 °C och 50% RH under 12 dygn.

Prov förvarade vid 100 °C och 50% RH under 12 dygn får inte ha förändrats avsevärt vad gäller utseende.

Villkor vid certifiering

19 § Om ritfilm eller reprografisk film uppfyller ovanstående krav kan certifikat om överensstämmelse med dessa föreskrifter utfärdas av den som ackrediterats som certifieringsorgan i enlighet med SS-EN 45011.

Om filmen uppfyller kraven enligt 18 § kan ett temporärt certifikat utfärdas för tiden fram till det att provningen efter 6-månadersåldringen har avslutats.

Produkt som levereras med den beteckning som anges i certifikatet skall överensstämma med den som användes vid provning för certifiering.

I samband med certifieringen kan produkten tilldelas ett registreringsnummer av certifieringsorganet. Detta nummer får anges på produkten eller dess förpackning.

Certifierad produkt får märkas med orden "Svenskt arkiv". Användningen av denna märkning regleras i lagen (1990:783) om skydd för beteckningen svenskt arkiv.

Certifikat skall utfärdas för en tid som inte överstiger ett år. Certifierad produkt skall genomgå återkommande kontroller för att tillgodose att dess konstruktion och egenskaper samt egenskaper hos handlingar framställda med produkten överensstämmer med resultaten som erhöles i samband med certifieringen. Den övervakande kontrollen skall regleras i ett avtal mellan tillverkare/leverantör och certifierande organ. I detta avtal skall anges förfarandet vid ändring av produktens beteckning, konstruktion eller sammansättning. Avtalet skall även innehålla bestämmelser angående tillverkarens/leverantörens produktkontroll.

-
1. Denna författning träder i kraft den 28 december 1992.
 2. Föreskrifterna kommer att kungöras i engelsk översättning. Innan sådant kungörande har skett kan en preliminär översättning erhållas från Riksarkivet.

ERIK NORBERG

Britt-Marie Östholm